

Kannuksen kaupungin kouluverkko

Kasvatus- ja opetuslautakunta 28.04.2025 § 11
303/12.00.00/2023

Valmistelijat: Kasvatus- ja opetusjohtaja Leena Kivijakola ja
perusopetuksen rehtori Tarja Mäkelä

Kunta on perusopetuslain 628/1998 4 §:n mukaan velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Kunta on lain 6.2 §:n mukaan myös velvollinen osoittamaan oppilaalle lähikouluperiaatteen mukaisen koulupaikan. Kannuksessa kasvatus- ja opetuslautakunta järjestää kannuslaisten varhaiskasvatus- ja koulutuspalvelut sekä vastaa siitä, että ne toimivat erityislainsäädännön edellyttämällä tavalla. Kasvatus- ja opetuslautakunta ohjaa ja valvoo palvelutuotantoa vastaamaan toimintaympäristön muutoksia sekä asiakkaiden tarpeita.

Kannuksen kaupungin talousarviossa 2025 tavoitteeksi ja toimenpiteeksi on kirjattu kouluverkkotarkastelu. Kouluverkkotarkastelu tuli ajankohtaiseksi, koska uusien ennusteiden mukaan Roikolan oppilasmäärä laskee lukuvuonna 2025-2026 alle 35 oppilaan rajan. Alakoulujen kokonaisoppilasmäärä laskee lukuvuonna 2027-2028 alle Takalo-Raasakan tämän hetkisen kokonaisoppilasmäärän. Takalo-Raasakan oppilasmäärä on tällä hetkellä 358 ja lukuvuonna 2027-2028 alakoulujen kokonaisoppilasmäärä on ennusteen mukaan 342. Lukuvuonna 2031-2032 oppilaita on alakoulussa ennusteen mukaan yhteensä 274. Oppilasmäärän väheneminen vaikuttaa toiminnan lisäksi kaupungin saamiin valtionosuuksiin.

Koulujen lakkauttaminen on kunnan päätösvaltaan kuuluva asia. Koulun lakkauttamista koskevassa päätöksenteossa kunta opetuksen järjestäjänä arvioi, mitä selvityksiä se päätöksen valmistelemiseksi tarvitsee. Hallintolain 31 §:n mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

Lakkauttamispäätöstä valmisteltaessa on huomioitava perusopetuslain 6 §:n 1 momentti, jonka mukaan opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden koulumatkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämipaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä.

Valtuusto hyväksyi 3.6.2024 kouluverkkopäätöksen yhteydessä koulujen toimintaan seuraavan linjauksen: "Kannuksessa ei jatkossa toimi kaksiopettajaista koulua, eli Roikolan koulun toiminta päättyy, kun oppilasmäärä laskee alle 35 oppilaan rajan. Mahdollisen lakkauttamispäätöksen jälkeen koulu toimii yhden lukuvuoden, jotta muutokseen valmistautumiseen jää aikaa. Uuteen kouluun tutustumiset sisällytetään lukuvuosisuunnitelmaan. Oppilaiden

sijoittumisesta päätetään mahdollisen koulun lakkauttamis päätöksen yhteydessä. Keskustan oppilaat sijoitetaan Raasakan ja Takalon kouluihin alakoulun rehtorin päätöksellä siten, että ryhmäkoot ovat mahdollisimman tasaisia“ Linjaus on mukana valtuuston 9.12.24 hyväksymässä Kannustaen laadukkaaseen kasvuun ja opetukseen -asiakirjassa.

Lautakunta päätti käyttää kevään 2024 kouluverkkotarkastelun valmistelussa ulkopuolista konsulttia. Ohjausryhmä valitsi kokouksessaan 13.2.2024 konsultiksi Vertikal Oy:n. Samaa konsulttiyhteistyötä Vertikalin kanssa päätettiin jatkaa yhdenvertaisesti myös nyt kouluverkkopäätöksen yhteydessä (puheenjohtajiston kanssa pidetty palaveri 20.1.2025).

Hallintolain 41 §:n mukaisesti asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä sekä antaa tieto sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Ratkaisulta koulujen lakkauttamisesta kuuluu kaupunginvaltuustolle.

Kuulemiset

Huhtikuussa 2024 järjestettiin kouluverkkoon liittyvät keskustelutilaisuudet Märsylän koululla 9.4.2024 ja Roikolan koululla 11.4.2024. Lisäksi oli tilaisuus kaupunginviraston valtuustosalissa 15.4.2024. Kaikki illat olivat avoimia kaikille kuntalaisille. Tilaisuuksista tiedotettiin koulun kautta koteihin, nettisivuilla ja facebookissa. Lisäksi tilaisuuksista oli ilmoitus Lestijoki-lehdessä 4.4.2024.

Tilaisuuksissa aiheina olivat mm

- kouluverkon eri skenaariot
- kouluverkon mahdollisten muutosten ennakkovaikutusten arviointi - mitä vaikutuksia lapsiin, perheisiin, kouluun, koulumatkoihin, harrastusmahdollisuuksiin, kunnan talouteen eri vaihtoehtojen kohdalla. Mitkä asiat ovat tärkeitä, mitkä asiat huolettavat
- eri kokoisten koulujen edut ja haasteet
- Kannuksen kustannusrakenne verrokkikuntiin verrattuna
- oppilasennusteet
- kyläläisten toiveet ja ideat

Tilaisuuksissa kerättiin kuntalaisten kommentteja ja kysymyksiä valmistelun pohjaksi. Mukana keskustelemassa oli kaupungin johtavia päättäjiä ja viranhaltijoita. Tilaisuuksista laadittiin muistiot päätöksen valmistelun tueksi.

Kaikille avoin kouluverkkokysely oli avoinna 16.4.-30.4.2024. Kyselyllä selvitettiin esim. mitkä asiat ovat tärkeitä lapsen koulunkäynnissä ja miten niiden koetaan muuttuvan eri kouluverkkoskenaarioiden kohdalla.

Kasvatus ja opetuspalveluiden lautakunta vieraili kaikilla kouluilla 13.1.2025 järjestetyn koulukierroksen/ajankohtaispäivän yhteydessä. Kouluille oli kutsuttu myös vanhempainyhdistyksen edustajat.

Roikolan koululla järjestettiin kuntalaisten kuuleminen 10.2.2025. Tilaisuudesta ilmoitettiin lehden lisäksi myös kaupungin nettisivuilla ja somekanavalla. Roikolan koulun johtaja pyysi etukäteiskysymyksiä ja näkökulmia koulun vanhemmille lähetetyn kutsun yhteydessä. Mukana tilaisuudessa oli keskustelemassa kaupungin päättäjiä ja viranhaltijoita. Aiheina olivat

- Kuntavertailut / kouluverkko ja talous
 - Saman kokoluokan kunnat
 - Keski-Pohjanmaan kunnat
- Oppilasmääräkehitys, valtionosuuksien kehitys
- Kannuksen kaupungin kouluverkkoa koskevat linjaukset
- Suuntana Takalo vai Raasakka?
- Pieni koulu / iso koulu – keskustelun poiminnat keväältä 2024
- Keskustelua, kysymyksiä

Roikolan koulun oppilaiden ja henkilökunnan kuuleminen järjestettiin keväällä 2024 ja uudelleen keväällä 2025. Koko alakoulun henkilökunnalle tiedotus ja kuulemistilaisuus oli 8.5.2024. Takalon ja Roikolan koulun henkilökunnan yhteinen kuuleminen oli 15.4.2025.

Lautakunnan ja valtuuston yhteisessä seminaarissa 20.3.2025 käytiin läpi seuraavat asiat:

1. Opetuspalveluiden vertailua muihin kuntiin kouluverkon, peruskoulun saavutettavuuden / koulumatkan pituuden ja talouden näkökulmista.
2. Oppilasmäärän kehitys
3. Talouskatsaus
4. Kouluverkkolinjaus (kaupunginvaltuusto 3.6.2024 §28 ja 9.12.2024 §58)
5. Päätösaikataulu ja täytäntöönpano
6. Kuulemisten (kuntalaiset, oppilaat, henkilökunta) aikataulu
7. Valtuuston päättämä toimitilaohjelma Roikolan koulun osalta (valtuusto 17.4.2023 § 18)
8. Oppilasmäärien ennusteet ja tilojen riittävyys toimivien ryhmäkokojen näkökulmasta kouluverkkomuutostilanteessa
9. Pieni koulu vs. iso koulu - pohdintaa
10. Kuulemistilaisuuksien / kyselyn nostoja

Seminaarin materiaali täydennettynä liitteenä.

Kasvatus- ja opetusjohtaja

Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle kokonaisarvion perusteella, että:

1. Roikolan koulun toiminta päättyy 29.5.2026, eli lukuvuoden 2025-2026 lopussa. Tuolloin oppilasmäärä on alle valtuuston 3.6.2024 ja

9.12.2024 päättämän 35 oppilaan rajan ja muutokseen valmistautumiseen sekä uuteen kouluun tutustumiseen jää aikaa.
2. Roikolan oppilaat sijoitetaan Takalon kouluun. Yhteistyö Roikolan ja Takalon koulujen välillä huomioidaan lukuvuosisuunnitelmassa 2025-2026.
3. Takalon koululle varataan lukuvuoden 2026-2027 ajaksi samanaikaisopettaja, jotta yhdysluokkaopetuksessa suoritettavat opinnot saadaan oikea-aikaiseksi ja kuudennen luokan isompiin ryhmiin saadaan riittävä resurssi.

Päätös

Rehtori Tarja Mäkelä oli asiantuntijana paikalla tämän pykälän esittelyn ajan.

Kasvatus- ja opetuslautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä kasvatus- ja opetusjohtajan ehdotuksen asiassa.